

ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ
ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА 2020 г.

Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ при МС) е агенция със специална компетентност в областта на прилагането на държавната политика за предоставяне на международна закрила в Република България. Агенцията прилага стандартите за прием, настаняване и провежда производство за предоставяне на статут на гражданите на трети страни, търсещи международна закрила, като прилага международни актове в областта на бежанското право, правото на Европейския съюз и националното законодателство.

През 2020 г. ДАБ при МС, в условията на извънредна епидемична обстановка, предприе действия и мерки за оптимизиране на процеса по предоставяне на международна закрила, изпълни разнообразни по вид и обем дейности по поддържане и подобряване условията за прием на лицата, търсещи международна закрила.

ДАБ при МС осъществи законовите си компетенции, като изпълни годишните цели за дейността:

- Устойчивост по отношение подобряване на качеството на процедурата за международна закрила;
- Повишаване качеството на социалната подкрепа на лицата, търсещи международна закрила;
- Поддържане условията за прием в териториалните поделения на ДАБ при МС в съответствие със заложените в областта международната закрила стандарти;
- Ефективно сътрудничество в рамките на общата европейска система за убежище;

- Активно участие в дейности по линия на Европейския съюз в сферата на международната закрила;
- Принос при оказване на помощ на държавите членки на Европейския съюз, чиито системи за предоставяне на международна закрила са подложени на особен натиск;
- Управление на дейностите по координация и контрол на изпълнение на програмите/проектите, финансирани от европейски фондове и други програми и финансови механизми;
- Изпълнение на Национална стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията 2015-2020 г. чрез Плана за действие за 2020г. за изпълнение на Националната стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията 2015-2020г.;
- Развитие на системата за управление на човешките ресурси чрез усъвършенстване на вътрешните правила и планирането в направление на дейност човешки ресурси;
- Подобряване условията на труд на работните места в дирекциите от общата и специализирана администрация.

I. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА МЕЖДУНАРОДНА ЗАКРИЛА НА ЧУЖДЕНЦИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Цел: Устойчивост по отношение подобряване на качеството на процедурата за международна закрила

През 2020 г. извънредната обстановка, свързана с разпространението на COVID-19, постави държавите в световен мащаб пред нови предизвикателства и трудности. Бързите темпове на разпространение на вируса, ограниченията за пътуване и предприетите противоепидемични мерки, оказаха цялостно въздействие в обществен план, включително и върху ситуацията в областта на убежището в държавите членки на ЕС.

Епидемичната криза доведе до спад на молбите за закрила, подадени на територията на Република България през първото полугодие. Общият брой лица, подали молба за закрила през първото полугодие на 2020 г. са 390 – с 56% по-малко от същия период за 2019

г. През второто шестмесечие на годината бе констатирано, че има значително увеличение на подадените молби за предоставяне на международна закрила, като към края на отчетния период подадените молби от граждани на трети страни и лица без гражданство са общо 3 525, което е с 63% повече от молбите за 2019 г. – 2 152. Процентът на запълване на териториалните поделения достигна до 21% през м. октомври и м. ноември, като подобна заетост в териториалните поделения на ДАБ при МС не се е наблюдавала от есента на 2017 г.

Най-голям брой от лицата, потърсили международна закрила в Република България през 2020 г., са граждани на Афганистан (49%), Сирия (31%), Ирак (7%), Мароко (3%) и Пакистан (2%). Наблюдава се повишен брой потърсили закрила граждани от Мароко, с което влизат в топ 5 на страни на произход (за разлика от 2019 г.) През 2020 г. се запазва тенденцията, наблюдавана и през предходните години, най-голям брой от молбите за международна закрила да са подадени от мъже на възраст между 18 и 34 години.

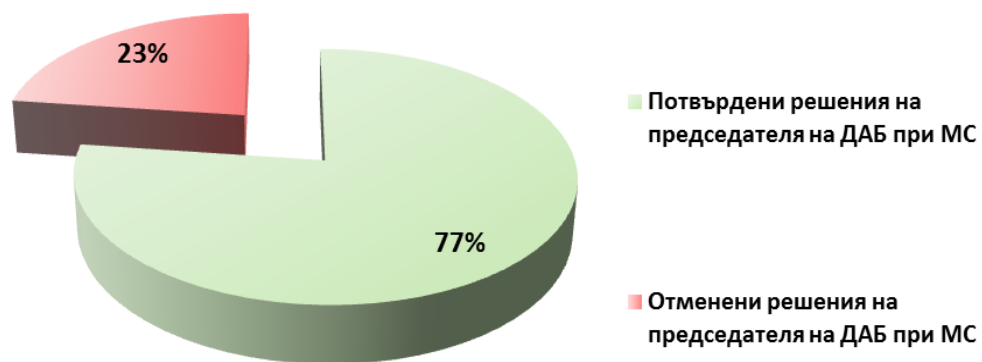
Информация за лицата, потърсили закрила и взетите решения							
Период	Брой лица, потърсили закрила	Предоставен статут на бежанец	Предоставен хуманитарен статут	Отказ	Спряно производство	Прекратено производство	Общ брой решения
2020 г.	3 525	105	716	1 374	398	452	3 045
2019 г.	2 152	181	300	1 134	1 041	817	3 473
Разлика	63% ръст (1 373 бр.)	42% спад (76 бр.)	138% ръст (416 бр.)	21% ръст (240 бр.)	61% спад (643 бр.)	80% спад (365 бр.)	12% спад (428 бр.)

След обявяване на извънредно положение на територията на страната през м. март 2020 г., се наложи реорганизация на дейността на агенцията, за да бъдат спазени противоепидемичните мерки, без да бъде нарушен процесът на работа. В съответствие с препоръките на Националния оперативен щаб, заповедите на министъра на здравеопазването и заповедите на Председателя на ДАБ при МС, за периода 16 март - 14 май 2020 г. бяха преустановени всички процесуални действия по молбите за международна закрила, като единствено продължи извършването на регистрация на граждани на трети страни, подали молба за предоставяне на международна закрила. Към края на отчетния период не се наложи допълнително преустановяване на процесуалните действия.

През 2020 г. се наблюдава повишаване на подадените молби за закрила на непридружени непълнолетни и малолетни лица - 799 броя, като в сравнение с 2019 г., молбите, подадени от непридружени непълнолетни и малолетни лица са 524.

Във връзка с осъществяването на процесуалното представителство, през отчетния период представители на агенцията се явиха на 533 дела пред първа и втора инстанция, съответно пред Административен съд – Хасково, Административен съд – Сливен, Административен съд – Стара Загора, Административен съд – Пловдив, Административен съд София-град, Административен съд – Благоевград и Върховен административен съд (ВАС).

Съдът е потвърдил решението на административния орган като правилно и законосъобразно при 507 решения, а отменителните решения са 65.

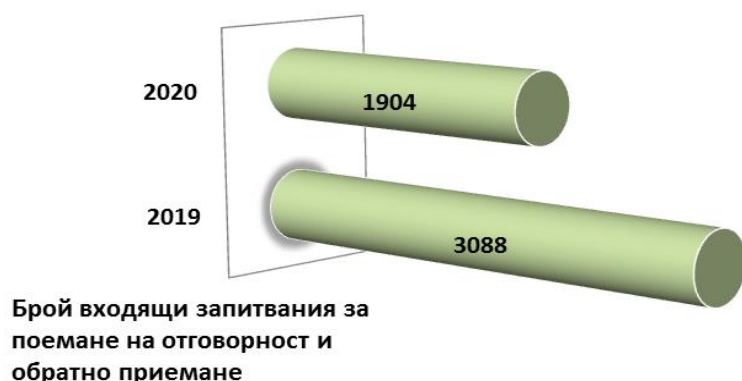

Към края на 2020 г. ВАС е постановил общо 110 решения, 93 от тях са в полза на председателя на ДАБ при МС, а 14 са в полза на чужденеца, като решенията на председателя на ДАБ при МС са окончателно отменени. Три от делата са върнати на първа инстанция за разглеждане от друг съдебен състав и ново произнасяне, а по отношение на 4 от насрочените дела са постановени определения, с които съдебните производства на същите са прекратени.

Във връзка с прилагането на Регламент Дъблин III, през 2020 г. са получени общо 1904 бр. запитвания за обратно приемане и поемане на отговорност. Запазва се тенденцията за спад на постъпващите запитвания - през 2019 г. запитванията са били 3 088. По-малкият брой запитвания се дължи основно и на факта, че поради пандемията от COVID-19, преобладаваща част от държавите членки обявиха извънредно положение, наложиха ограничения за пътуване и спряха заявяването и приемането на трансфери на граждани на

трети страни. Към края на отчетния период броят на входящи запитвания към Република България се върна до този от преди разпространението на COVID-19 на територията на ЕС. За сравнение, в началото на извънредното положение, въведено в Република България, входящите запитвания бяха достигнали до 8 на седмица, като към края на годината запитванията са средно около 60 на седмица.

Както през 2019 г., така и през 2020 г., Франция, Германия и Австрия са държавите, които са изпратили най-много запитвания – Франция е изпратила 705 запитвания, Германия – 378, а Австрия - 226. Сравнително по-голям е броят на получените запитвания от Великобритания – докато през 2019 г. получените запитвания са 108, то през 2020 г. са постъпили общо 180. Въпреки по-големия брой запитвания от страна на Великобритания, Република България е поела отговорност едва за 28 от тях. Считано от 01.01.2021 г. Великобритания няма да прилага Регламент Дъблин, а отворените случаи трябва да бъдат приключени до 31.12.2021 година.

Въпреки по-малкия брой заявени трансфери за годината, заявените за периода преди обявяването на извънредното положение в Република България през м. март трансфери бяха повече от заявените трансфери за периода януари-март 2019 г. – за същия период са били 103.

По отношение на изходящите запитвания през 2020 г. са изпратени общо 116

Изходящи запитвания през 2020 г.

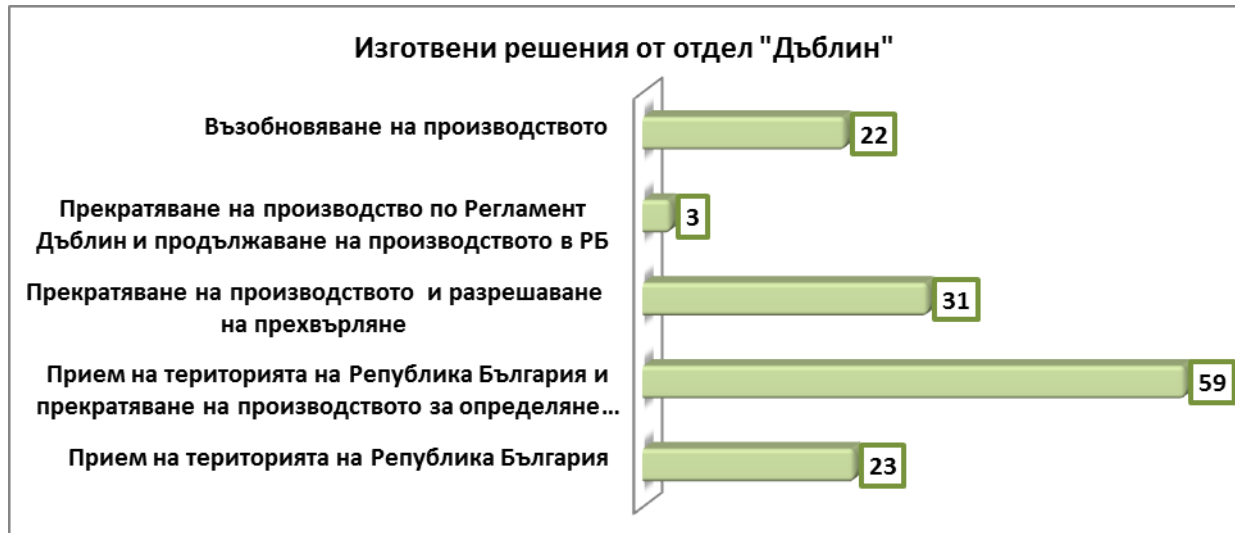

запитвания до други държави членки – с 31 повече от 2019 г.

Реорганизацията на работата в ДАБ при МС и предприетите мерки в условията на епидемична обстановка не доведоха до намаляване на работните темпове по отношение изпращането на запитвания към други държави членки.

Въпреки проблемите при организиране на входящите и изходящите трансфери, произтичащи от ограниченията, свързани с COVID-19, през 2020 г. бяха изпратени индивидуални молби до държавите членки за прехвърляне на лица, които принадлежат към уязвима група, и по-конкретно непридружени деца с роднини в други държави. За периода януари-декември 2020 г. от Република България са трансферирани 24 лица към други държави членки след 14-дневна карантина и отрицателен резултат от PCR тест.

Във връзка с приложението на Регламент Дъблин, са изготвени 138 решения, както следва:

За подобряване на ефективността и ефикасността в различните етапи на производството за предоставяне на международна закрила през годината са предприети организационни и правно-нормативни мерки.

През октомври 2020 г. Народното събрание на Република България прие Закон за изменения и допълнения на Закона за убежището и бежанците, който бе обнародван в Държавен вестник бр. 89 от 16 октомври 2020 г.

Причините, които наложиха приемането на ЗИД на ЗУБ, бяха продиктувани от необходимостта да се преразгледа и прецизира националното законодателство в областта на международната закрила, с оглед осигуряване и гарантиране в по-голяма степен на бързината, ефикасността и ефективността на провежданите по реда на ЗУБ производства.

За изпълнение на задълженията, произтичащи от новия Регламент (ЕС) 2020/851 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2020 година, относно статистиката на Общността за миграцията и международната закрила, през 2020 г. бе сключено Споразумение за сътрудничество и стратегическо партньорство при обмен на информация между Националния статистически институт и ДАБ при МС.

През 2020 г. дейността по направление Информации по страни на произход (ИСП), като един от съществените елементи на процедурата по предоставяне на международна закрила, беше насочена към изпълнението на задачата за подпомагане гарантирането на високото качество на производството за предоставяне на международна закрила.

За периода 01.01.2020 – 31.12.2020 г. бяха изготвени общо 236 справки по страни на произход (2,12% увеличение спрямо 2019 г.), от които 123 за съда и 113 по заявка на интервюиращи органи. Горните справки обхващат широк спектър от въпроси като общият брой на държавите, за които са изготвени, е 29. Топ 6 държави, за които са изготвяни справки, продължават да са Ирак, Афганистан, Сирия, Иран, Пакистан и Турция.

Експерти по ИСП взеха участие в работата по пилотния проект на ЕСПОУ „Насоки за страни на произход“, допринасяйки с писмен принос в срещите на ЕСПОУ, посветени на изготвяне на насоки за Афганистан и Ирак.

В периода 20 юли – 2 октомври 2020 г. бяха проведени серия обучения, фокусът на които бе поставен върху най-важните страни на произход, а обученията покриха всички теми и въпроси, необходими за придобиване на достатъчно като количество и качество основни познания за дадената страна на произход.

Цел: Поддържане условията за прием в териториалните поделения на ДАБ при МС в съответствие със заложените в областта на убежището и международната закрила стандарти

От 01.01.2020 г. обществените поръчки се обявяват, провеждат и възлагат електронно чрез Централизирана автоматизирана информационна система (ЦАИС), а обявените преди тази дата се довършват по стария ред, определен в ЗОП. През 2020 г. в ДАБ при МС са проведени общо 54 обществени поръчки. От тях 29 - открити процедури, чрез публично състезание и събиране на оферти с обява, с прогнозна стойност 2 880 436 лв. без ДДС, в резултат от които са сключени 34 бр. договори за 2 379 651 лв. без ДДС.

Договорите за директно възлагане по реда на чл. 20, ал. 4 от ЗОП са 25 броя на стойност 302 039 лв. без ДДС.

Обезпечаването на дейностите във връзка с прием, настаняване, регистрация, производство по международна закрила, вкл. превод, медицинска и социална дейности, персонал, поддръжка на сградния фонд, режийни, охрана на реда в териториалните поделения и др., се осигурява от държавния бюджет и чрез проекти, финансирани от ЕС по Фонд “Убежище, миграция и интеграция”.

В териториалните поделения на ДАБ при МС са извършени строително-монтажни работи по подобряване и постоянно поддържане на условията за настаняване в центровете на ДАБ при МС, сключени са договори за доставка на санитарно-хигиенни материали, приготвяне и доставка на готова храна за чужденците, подали молба за международна закрила, избор на доставчик на активна електрическа енергия и изпълнение на функциите на координатор на стандартна балансираща група, осигуряване на двупосочни преводачески услуги от български език на чужд език и от чужд език на български език, транспортиране на деца, търсещи закрила, настанени в центровете на ДАБ при МС до и от училище и участие на търсещите закрила в културни дейности, доставка и монтаж на офис-мебели, извършване на дезинфекция, дезинсекция и дератизация, усъвършенстване на системата за видеонаблюдение, извършване на биоцидна обработка срещу COVID-19, периодични доставки на гориво за отопление, доставка на артикули от първа необходимост за лицата, търсещи закрила.

През отчетния период ДАБ при МС изпълнява ежедневно дейности по осигуряване по-добри условия за търсещите международна закрила, настанени в териториалните поделения на агенцията, по отношение на битови нужди, предоставяне на психологическа помощ, социално посредничество, дейности по адаптация и предоставяне на социална подкрепа и осигуряване на двупосочни преводачески услуги на лица, търсещи международна закрила. За времето от 13.03.2020 г. до края на обявеното извънредно положение и последвалата извънредна епидемична обстановка ДАБ при МС организира неколкократно бърза доставка на дезинфектанти и лични предпазни средства.

Цел: Подобряване условията на труд на работните места в дирекциите от общата и специализирана администрация

За подобряване условията на труд на работните места в дирекциите от обща и специализирана администрация са осигурени офис мебели, закупена е нова техника - сървъри и комуникационно оборудване, компютърна техника, оборудване за печат и сканиране.

За периода са сключени договори за осигуряване на самолетни билети за превоз по въздух при служебни пътувания, осигурени са медицински застраховки и хотелско настаняване при служебни пътувания в чужбина, осигурено е абонаментно обслужване на служителите и работниците от служба по трудова медицина, както и извършване на профилактични медицински прегледи и изследвания на служителите в ДАБ при МС и нейните териториални поделения.

По реда на Споразумението за съвместно възлагане от страна на ДАБ при МС са изготвени и съгласувани с дирекция „Управление на собствеността и социални дейности“ (УССД), МВР документации за обявяване на обществени поръчки с предмети: „Строителен надзор на обект: Подмяна на съществуващи 2 броя пътнически асансьорни уредби в сградата на ДУССД – МВР и ДАБ при МС“, „Подмяна на съществуващи 2 бр. пътнически асансьорни уредби в сградата на ДУССД–МВР и ДАБ при МС“, „Ремонт на покрив, смяна на дограма и ремонт на работни помещения на 5-ти и 6-ти етаж в сграда на ДУССД–МВР и ДАБ при МС“. По първите две обществени поръчки са сключени договори, а третата е на етап оценяване на оферти.

В изпълнение на настоящата цел за подобряване условията на труд на работните места в дирекциите от обща и специализирана администрация след подготовка и провеждане на обществена поръчка по реда на Закона за обществените поръчки е сключен и изпълнен договор за основен ремонт и преустройство на кухненски блок и столова в административната сграда на ДАБ при МС за обособяване на работни помещения и архивохранилище. Направен е ремонт на портиерна в административната сграда на ДАБ при МС. С изпълнение на дейностите по сключените договори за доставки и услуги е създадена добра материална обезпеченост и по-добри условия за работа на служителите на агенцията.

II. ЕФЕКТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО В РАМКИТЕ НА ОБЩАТА ЕВРОПЕЙСКА СИСТЕМА ЗА УБЕЖИЩЕ

Цел: Продължаване на активното участие в дейности по линия на Европейския съюз в сферата на международната закрила

През 2020 г. продължи участието на представители на ДАБ при МС в дейности по линия на Европейския съюз, които бяха пряко ангажирани с изготвянето на коментари и становища в областта на международната закрила във връзка със стратегически документи и инициативи на ниво ЕС и на национално ниво.

В изпълнение на задълженията, произтичащи от членството на Република България в ЕС, продължи работата по обезпечаване на участието на ДАБ при МС в дейността на работна група 23 „Сътрудничество в областта на вътрешните работи“. За изпълнението на ангажиментите е създаден добре организиран механизъм на взаимодействие, функциониращ ефективно.

През м. януари 2020 г. Република България представи нон-пейпър по въпросите на миграцията и убежището.

Експерти от агенцията редовно участваха в заседанията на работните органи на ЕС по въпросите на международната закрила, като фокусът бе върху реформата на Общата европейска система за убежище (ОЕСУ). При тези участия бяха отстоявани националните позиции в сферата на международната закрила.

Предложението на ЕК за нов Пакт за миграция и убежище, представено на 23.09.2020 г., постави началото на нов етап в дискусиите по реформата на Общата европейска система за убежище. В рамките на преговорния процес, в последното тримесечие на 2020 г. експерти от ДАБ при МС представиха и отстояваха българската позиция в 15 видеоконференции на Работна група „Убежище“ към Съвета на ЕС. В тази връзка експертите изготвиха проекти на национални позиции за всяко от заседанията на групата, както и писмен принос на българската страна по разглежданите въпроси, изпратен до ЕК и Германското председателство. В резултат на участието в дискусиите беше постигната чуваемост и отзвук на българската позиция сред други държави членки на първа линия, което ще даде възможности за взаимна подкрепа и сътрудничество в преговорите по Пакта.

ДАБ при МС предостави своя експертен принос при подготовката на *Национална стратегия по миграция на Република България* за периода 2021 – 2025 г. Стратегическият

документ е в процес на финализация, като новата Стратегия следва да влезе в сила в началото на 2021 г.

През 2020 г. ДАБ при МС взе участие в 2 срещи на Подготвителната група към Управителния съвет на ЕСПОУ (до изтичането на мандата на Република България) и на 3 заседания на Управителния съвет на ЕСПОУ, които, поради усложнената обстановка от разпространението на COVID-19, бяха проведени дистанционно.

Цел: Принос при оказване на помощ на държавите членки на Европейския съюз, чиито системи за предоставяне на международна закрила са подложени на особен натиск

През изминалата година, поради усложнената международна обстановка, породена от COVID-19, бе преустановено изпращането на експерти за участие в операции на ЕСПОУ в Италия, Гърция и Кипър. Въпреки това, Република България заяви готовността си да продължи предоставянето на подкрепа на агенцията чрез командироване на български експертен състав при нормализиране на ситуацията и възобновяване на операциите.

През март 2020 г. Европейската комисия представи план за действие за незабавни мерки в подкрепа на усилията на Гърция да преодолее критичната ситуация по отношение на приемането на търсеци закрила. ЕК предложи доброволно участие на държавите членки в схема за преместване от Гърция. Схемата засяга преместването на непридружени деца и деца с тежки медицински състояния със семействата им в други държави членки.

България участва в схемата за доброволна релокация от Гърция, като се ангажира да премести 50 непридружени непълнолетни деца, като организацията по преместването се изпълнява от ДАБ при МС.

След пожара на о-в Лесбос Националният съвет за миграция, граници, убежище и интеграция взе решение, в допълнение към първата заявка за 50 непридружени деца, да бъдат преместени още 20 непридружени непълнолетни лица, кандидати за международна закрила.

За успешно изпълнение на дейностите по преместване ДАБ при МС поддържа редовна комуникация със Специалния секретар за закрила на непридружени непълнолетни лица в Гърция, Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, Международната организация по миграция, Гръцката служба за бежанци и другите партньори, ангажирани с процеса.

Представители на агенцията взеха участие в осем видеоконферентни срещи, организирани от Европейската комисия, на които предоставяха информация за националните решения, организацията и изпълнението на поетите ангажименти.

През м. ноември 2020 г. с отговорния орган за фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (Дирекция „Международни проекти“ на МВР) беше сключено споразумение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, с което се осигуряват средства съгласно разпоредбите на Регламента за ФУМИ.

Първата група от 17 непридружени деца пристигна в Република България на 23 ноември 2020 г. За координация и създаване на необходимата организация беше изготвен План за действие.

С решение от 30 януари 2020 г. на Националния съвет по миграция, граници, убежище и интеграция беше предвидено механизмът по презаселване да продължи през 2020 г., за да бъде достигната определената с РМС №750/30.11.2017 г. бройка. ДАБ при МС участва в изготвянето на проект на РМС за изменение на РМС №263 относно изпълнение на ангажиментите на Република България по презаселване.

Пандемията от COVID-19 оказа безпрецедентен натиск върху всички държави от ЕС и в целия свят. Предизвика спиране на презаселването на бежанци и в нашата страна през 2020 г.

През м. януари 2020 г. беше проведена първата среща на новосформираната мрежа на ЕСПОУ за презаселване и хуманитарен прием, в която участие взе експерт агенцията.

В рамките на европейския проект по презаселване EU-FRANK - 2014-2020 г. (Facilitating Resettlement and Refugee Admission through New Knowledge), ДАБ при МС бе поканена да сподели своя опит за провеждане на малки по мащаб мисии за презаселване. На 30 юни 2020 г. се проведе заключителна среща за финализиране на дейностите по проекта.

С оглед придвижване на досието по Предложението за регламент за създаване на фонд „Убежище и миграция“ за периода 2021-2027 г. агенцията, по молба на дирекция „Международни проекти“, МВР, предостави писмен принос по ключови разпоредби от предложението на ЕК за Регламент за ФУМ.

Цел: Управление на дейностите по координация и контрол на изпълнение на програмите/проектите, финансирани от европейски фондове и други програми и финансови механизми

През 2020 г. експертите от направление „Европейски проекти“ – дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС управляваха и координираха общо 8 проекта. Чрез тях ДАБ при МС получи финансиране за изпълнение на основни дейности, свързани с процедурата за международна закрила, ремонтване, реновиране и поддържане на материалната база, както и за повишаване на административния капацитет на персонала си.

По линия на фонд „Убежище, миграция и интеграция“, Спешна помощ:

1. Проект HOME/2016/AMIF/AG/EMAS/0044

Чрез проекта са финансирани дейности, свързани с подобряването на административния капацитет и материалната инфраструктура на ДАБ при МС. Основен бенефициер е дирекция „Международни проекти“ на МВР, ДАБ участва като партньор. По проекта са осъществени ремонт и реновиране на инфраструктура, наемане на допълнителен персонал, преводачески услуги, покриване на режимни разходи, доставка на храна и осигуряване на охранителни услуги.

2. Проект HOME/2016/AMIF/AG/EMAS/0046

Проектът е продължение на стартирания по-рано проект HOME/2016/AMIF/AG/EMAS/0044 и цели по-нататъшно подсилване на административния и капацитет и ремонт и поддръжка на материалната инфраструктура на ДАБ при МС. Основен бенефициер е дирекция „Международни проекти“ на МВР, ДАБ участва като партньор. Проектът включва същите основни дейности и добавя няколко нови, като изграждане на система за видеонаблюдение, за повишаване на сигурността. Новост е включването на дейности за осигуряване на социални дейности с търсещите закрила – межкултурно посредничество, социална и психологическа помощ, транспортиране до и от училище, както и прегледи и лечение за търсещи закрила, които не се поддържат от НЗОК.

3. Проект HOME/2017/AMIF/AG/EMAS/0054

Проектът се изпълнява в партньорство с Дирекция „Миграция“ (ДМ) и е насочен основно към подобряване на материалната инфраструктура на участващите в него. В рамките му, ДАБ при МС и ДМ изпълняват дейности по ремонт и реновиране на управляваните от тях центрове. ДАБ също така изпълнява дейност по осигуряване на лекарства и медицински консумативи, която през 2020 г. във връзка с COVID-19 бе разширена да позволява осигуряване на тестове, лични предпазни средства и услуги по дезинфекция на помещения.

4. Проект HOME/2018/AMIF/AG/EMAS/0091

Проектът е насочен основно към поддържането на материалната база на ДАБ при МС и осигуряване на социални дейности. Освен дейностите по поддържане и реновиране на инфраструктура, проектът предвижда закупуване на дрехи и други принадлежности за търсещи закрила, транспорт на деца до и от училище и за участие в социални дейности, както и осигуряване на прегледи и лечение за търсещи закрила, които не се поддържат от НЗОК.

По линия на фонд „Убежище, миграция и интеграция“, Национални програми:

1. В рамките на ИГРП за 2017 г. – 1 проект.

Проектът е насочен към подобряване на инфраструктурата на ДАБ при МС, чрез изграждане на пречиствателна инсталация за РПЦ - Баня и детски площадки.

2. В рамките на ИГРП за 2018 г. – 1 проект.

Проектът е насочен към осигуряване на охранителни услуги за центровете на ДАБ при МС, както и за подобряване на условията за настаняване на търсещи закрила със семейства – Корпус №4 на РПЦ - Харманли.

3. През годината бе проведена процедура по кандидатстване и бе спечелен проект в рамките на ИГРП 2020, чието изпълнение ще започне през 2021 г.

Чрез него ще се изпълняват четири основни дейности, от критична важност за работа на центровете за настаняване и провеждането на процедурата за предоставяне на международна закрила - наемане на допълнителен персонал, преводачески услуги, покриване на режимни разходи, доставка на храна и осигуряване на охранителни услуги. Проектът ще се изпълнява в преходния период между изтичането на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ 2014-2020 г. и влизането в сила на новия фонд „Убежище и миграция“ 2021-2027 г.

По линия на Норвежки финансов механизъм:

През годината се проведе процедура по кандидатстване и е спечелен проект в рамките на Норвежкия финансов механизъм. Той ще се изпълнява в партньорство с Главна дирекция „Гранична полиция“ и дирекция „Миграция“ на МВР, както и с Норвежката служба по имиграция към полицията на Кралство Норвегия (NPIS – National Police Immigration Service). Проектът е насочен основно към повишаване на административния капацитет на националните институции, работещи в сферата на убежището и миграцията и основните дейности, предвидени в него ще бъдат обучения на персонал на всеки от партньорите по релевантни за тях теми. За ДАБ при МС обученията са на тема за работа с търсещи закрила, като се предвижда издаване на печатни и видеоматериали (наръчници и

разговорници), езикови обучения с полагане на сертифициран изпит, учебни визити, както и ремонт, реновиране и оборудване с аудиовизуални средства на зали, предназначени за обучения и работни срещи.

Процент на изпълнение на приключилите проекти (стартирали през 2016г.)

През 2020 г. приключи изпълнението на три проекта и започна процесът по тяхното отчитане пред Отговорния орган и Европейската комисия. В рамките и на трите проекта няма неизпълнени дейности:

1. HOME/2016/AMIF/AG/EMAS/0044 – през 2021 г. предстои отчитане пред Отговорния орган, който е и главен бенефициер на проекта. Всички предвидени в проекта дейности са успешно изпълнени (100% изпълнение). Тъй като ДАБ при МС е партньор в проекта, отчитането ще се прави пред ДМП на МВР. По проекта са получени 11 007 505,35 лв., а са изразходени (в това число и непреки разходи) са 11 429 408,15 лв.

2. В рамките на ИГРП за 2017 г. – през 2021 г. предстои отчитане пред Отговорния орган. Всички предвидени в проекта дейности са успешно изпълнени (100% изпълнение). Отчитането ще бъде направено пред ДМП на МВР чрез системата ИСУН 2020. Проектът е на стойност 156 464 лв., от които реално изразходените (в това число и непреки разходи) са 106 351,56лв.

3. В рамките на ИГРП за 2018 г. – през 2021 г. предстои отчитане пред Отговорния орган. Всички предвидени в проекта дейности са успешно изпълнени (100% изпълнение). Отчитането ще бъде направено пред ДМП на МВР чрез системата ИСУН 2020. Проектът е на стойност 1 951 888 лв. Финалният финансов доклад е в процес на подготовка.

До средата на 2021г. поетапно приключват и останалите три проекта по Спешна помощ проект HOME/2016/AMIF/AG/EMAS/0046, проект HOME/2017/AMIF/AG/EMAS/0054 и проект HOME/2018/AMIF/AG/EMAS/0091.

III. СОЦИАЛНА ДЕЙНОСТ

Цел: Повишаване качеството на социалната подкрепа на лицата, търсещи международна закрила

През 2020 г. служителите по социални дейности са взели участие в общо 18 специализирани обучения за повишаване на административния капацитет, в конференции и семинари, организирани от ДАБ при МС, Български Червен кръст, МОМ, УНИЦЕФ България, Фондация Лумос, Център за правна помощ „Глас в България“, Фондация „Асоциация Анимус“, Столична община, ИПА и др.

Проведените обучения са с теми, както следва: межкултурни отношения; интеграция на презаселени лица; превенция на насилието, основано на пола; младежко предприемачество в контекста на миграцията; заетост и интеграция на жени, жертви на трафик; управление на Сигурни зони за непридружени деца; социални иновации; трафик на хора по време на коронавирус; подкрепа на уязвими лица в процедура по връщане, алтернативна грижа за непридружени деца, дигитални умения и др.

За идентифициране на уязвими лица и лица със специални потребности служителите работят с утвърдените инструменти: идентификация и оценка на нуждите, план за подкрепа, бърза и пълна оценка на най-добрия интерес на детето. В работата се ползват насоките на Инструмента на ЕСПОУ за определяне на лица със специални потребности, прилага се индивидуален подход и се провеждат социални интервюта и консултации. Предоставена е социална и материална подкрепа и е оказано съдействие на търсещите международна закрила лица за ефективен достъп до социални и здравни грижи. Ранната идентификация на уязвимите лица дава възможност за навременно насочване към необходимите грижи и услуги по време на процедурата и минимизира риска от последващи негативни събития.

За периода 01.01.2020 - 31.12.2020 г. общо 799 непридружени малолетни и непълнолетни деца-чужденци са подали молби за международна закрила в Република България, от които 56 са малолетни и 743 непълнолетни. От тях 789 деца са от мъжки пол и 10 – от женски.

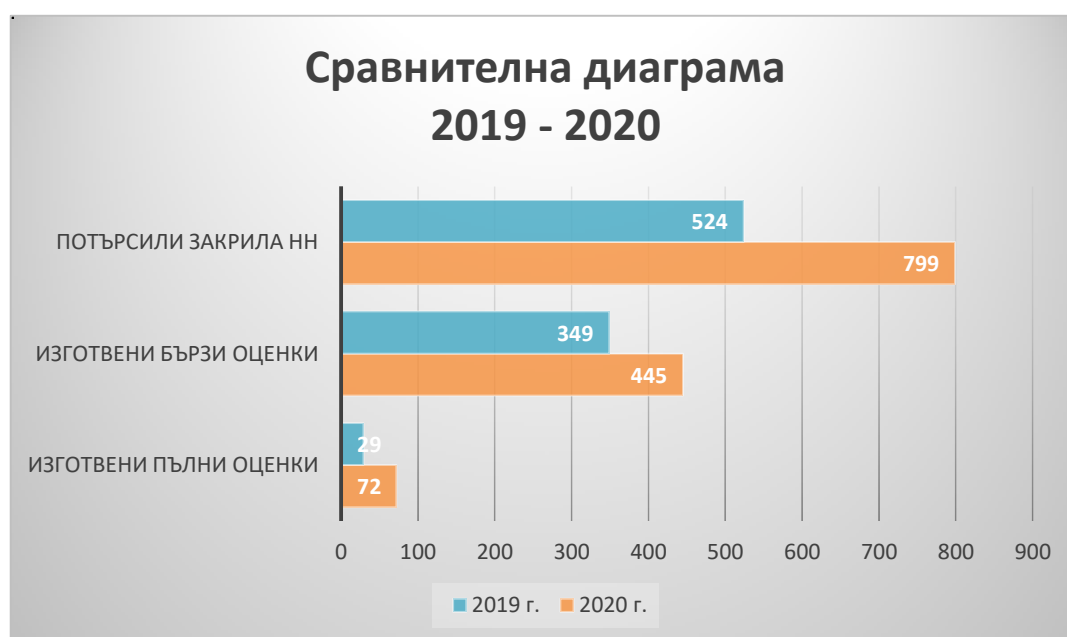
За сравнение, през 2019 г. броят на непридружените деца е 524, като увеличението е с близо 53%.

От месец януари 2020 г. функционира и втората Сигурна зона в РПЦ-София, кв. „Овча купел“, с което общият капацитет за настаняване на непридружени деца в сигурните

зони достига 238 места. През годината 728 непридружени деца на възраст от 10 до 17 г. са настанени в Сигурните зони на ДАБ при МС.

За всяко дете се определя водещ случая социален експерт, който оказва необходимото съдействие и подкрепа на база на идентифицираните потребности. По случаите с непридружени деца, експертите работят съвместно с назначения представител по чл. 25 от ЗУБ, назначения социалния работник от Отдел „Закрила на детето“ към Дирекция Социално подпомагане, както и със служителите на МОМ, обслужващи Сигурните зони.

През 2020 г. експертите от ДАБ при МС са изготвили 445 бързи оценки на най-добър интерес на детето и 72 пълни оценки.

При основателни съмнения за заявената възраст, е направена оценка на възрастта на 39 чужденци. Отчетените резултати показват 35 бр. експертни заключения - възраст над 18 години и 4 бр. експертни заключения - под 18 години.

От месец февруари 2020 г. ДАБ при МС предприема превантивни противоепидемични мерки с цел недопускане на разпространение на COVID-19 сред настанените чужденци в териториалните поделения на агенцията и служителите. Проследява се епидемичната обстановка в страната и редовно се актуализират издадените от Председателя на ДАБ при МС заповеди съобразено със заповедите на министъра на здравеопазването и дадените от Регионалните здравни инспекции препоръки, насоки и предписания за работа в епидемична обстановка. Агенцията е осигурила лични предпазни

средства и дезинфектанти и средства за изследвания за диагностика на COVID – 19 за настанените чужденци в ТП на ДАБ при МС и за служителите.

Служителите на агенцията са провеждали регулярни информационни беседи с настанените в ТП относно превенция разпространяването на COVID - 19, с акценти върху задължителното ползване на лични предпазни средства, хигиенни продукти и дезинфектанти и са участвали в разработването на информационни материали, разпространени в териториалните поделения на ДАБ при МС, за начините на предпазване от вируса.

По отношение на здравеопазването представители на ДАБ при МС са оказвали съдействие на търсещите международна закрила, относно осигуряване на предвидените по закон достъп до безплатни медицински грижи и услуги. През 2020 г. записаните на личен лекар търсещи закрила чужденци са 1 208. Медицинските лица в здравните кабинети на ДАБ при МС са извършили общо 9 610 амбулаторни прегледа, от които 3 525 задължителни първични медицински прегледи при регистрация.

През годината по *Въпросника за идентификация на хора, търсещи закрила, с травматичен опит* са преминали 27 лица. Проведени са психологически консултации от психолози/психиатри от Фондация „Център Надя“, МОМ и Център АСЕТ.

Съвместно с регионалните управления по образование, ДАБ при МС организира, координира, контролира и осъществява насочване на децата към държавните и общинските училища на Република България. През 2020 г. записаните в училище деца за учебната 2020-2021 г., настанени в ТП на ДАБ при МС, са 113.

През изминалата година бе създадена организация за закупуване и предоставяне на раници и ученически пособия на записаните ученици. Продължи добрата практика за осигуряване на транспорт за децата от ТП до и от училище през учебната година. Провеждани са регулярни информационни сесии и индивидуални консултации с родители и деца, вкл. непридружени и е оказано съдействие при подготовката и попълването на необходимите документи. За подпомагане на образователния процес, от страна на социалните експерти в агенцията е осъществявана регулярна връзка между родители и учители/директори.

Ефективно е подпомаган процесът на въведеното обучение в електронна среда, като за учениците са осигурени компютри-лаптопи, слушалки, интернет мрежа. Експертите са оказвали съдействие за провеждане на занятията и подпомагат учениците за успешното им участие в училище, в домашната им самоподготовка, включително за спазването на

противоепидемичните мерки. В допълнение по график са провеждани курсове по български език между 14 и 23 часа седмично.

В изпълнение на ангажимента на ДАБ при МС съгласно чл.20 от Наредбата за условията и реда за сключване, изпълнение и прекратяване на споразумението за интеграция на чужденците с предоставено убежище или международна закрила (Наредбата), служителите са провели индивидуални и групови консултации с настанените лица, изготвяли са интеграционен профил на търсещите международна закрила лица и са съдействали при попълване на заявления за сключване на споразумения за интеграция по чл.13 и чл. 16 от Наредбата.

През 2020 г. са изготвени 141 интеграционни профила на чужденци, заявили желание да останат в Република България след придобиване на бежански или хуманитарен статут.

На чужденците, пристигнали в Република България по схемите за преместване и презаселване е оказана подкрепа при изучаване на български език, осигуряване на медицинска помощ и безплатно ползване на медицинско обслужване при условията и по реда за българските граждани, осигуряване на специализирана медицинска грижа, заплащане на медицински изследвания, които не са поети от здравната каса, подкрепа при включване в българската образователна система и записване в българските училища, осигуряване на транспорт до и от училище, на учебни пособия, осигуряване на условия за дистанционно обучение и други дейности.

През 2020 г., след проведени срещи с представители на местната власт, са подадени 8 Заявления от Столична община (р-н „Витоша“, р-н „Оборище“ р-н „Кремиковци“, р-н „Овча

купел“ и р-н „Триадица“) по чл.13 от Наредбата за условията и реда за сключване, изпълнение и прекратяване на споразумението за интеграция на чужденците с предоставено убежище или международна закрила.

Сключените от представители на местната власт през годината споразумения за интеграция с получили международна закрила в Република България са 14 броя за общо 54 чужденци от Сирия, от тях 9 семейства и 5 сами лица. Чужденците са приети на територията на Столична община - р-н „Витоша“, р-н „Оборище“, р-н „Кремиковци“ и р-н „Триадица“.

През годината са организирани информационни сесии с настанените лица за запознаване с възможностите за трудова заетост в страната, както и с конкретни предложения от работодатели. През 2020 г., в условията на извънредна епидемична обстановка, експертите са оказали съдействие за включване в пазара на труда на 48 лица, търсещи международна закрила.

Деяностите в направление социална адаптация и културна ориентация са осъществени посредством провеждане на информационни сесии на определена тематика, включване на настанените чужденци в организирани мероприятия в и извън центровете на агенцията, участия в спортни, културни и социални събития, организиране на чествания на празници, провеждане на музикални занимания с деца, арт занимания с деца и възрастни.

Проведени са беседи с 1689 чужденци, търсещи международна закрила, относно техните права и задължения и информационни сесии на теми здравни грижи, образование, трудова заетост, права и задължения на лица със статут, предпазни мерки срещу COVID-19.

През 2020 г. в ДАБ при МС са разработени тематични модули, с което се цели създаване на единен инструмент, който да се прилага от социалните експерти при провеждане на беседи и информационни сесии с търсещите международна закрила по конкретна тема. През отчетния период агенцията самостоятелно и в партньорство с неправителствени и други организации продължава да насърчава инициативи между местните общности и настанените в ТП на ДАБ при МС. Проведени са музикални занимания, художествени ателиета, образователни и арт работилници и спортни мероприятия.

IV. УПРАВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Цел: Развитие на системата за управление на човешките ресурси чрез усъвършенстване на вътрешните правила и планирането в направление на дейност човешки ресурси.

Закона за държавния служител (ЗДСл) регламентира разнообразни способности за заемане на длъжности в държавната администрация, даващи възможност както за назначаване на лица, които до момента не са били държавни служители, така и за преназначаване на вече назначени държавни служители, с оглед прилагането на различни форми за кариерно развитие и съхранение на изградения капацитет.

През 2020 г. са обявени при спазване на Закона за държавния служител 14 конкурса за 17 незаети щатни бройки. След проведени конкурси са назначени 14 държавни служители. Три конкурса са приключили без назначаване, тъй като кандидатите не са издържали писмения изпит. Броят на преназначените служители по реда на чл. 82 от ЗДСл (преназначаване на друга длъжност в същата администрация) е 8 за цялата администрация. ЗДСл дава възможност за кариерно развитие на държавния служител в друга администрация чрез осъществяването на постоянна или временна мобилност въз основа на сключено писмено споразумение между държавния служител и органите по назначаване на двете администрации. През 2020 г. чрез постоянна мобилност 4^{-ма} служители са преминали на държавна служба в друга администрация, а 1 служител е преминал в ДАБ при МС. При спазване на изискванията на Кодекса на труда по трудово правоотношение са назначени 10 служители.

За подобряване на качеството на услугите в областта на международната закрила и повишаване на административния капацитет на ДАБ при МС по линия на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ – Спешна помощ на срочни трудови договори се назначават нови специалисти. Тази благоприятна възможност стимулира повишаването на квалификацията и придобиването на нов професионален опит за тези служители. Към края на 2020 г. от общата численост по проекта, състояща се от 100 щатни бройки, финансирани от фонда, са заети 53.

Служителите в ДАБ при МС се оценяват ежегодно за изпълнението на длъжността при спазване на изискванията на Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация (НУРОИСДА). От попадащите в обхвата на

оценяването по НУРОИСДА в ДАБ при МС за 2020 г. са оценени 215 служители, от които 109 назначени на държавна служба и 106 заемащи длъжности по трудово правоотношение.

Поради липса на действително отработени най-малко 6 месеца в периода на оценяване не подлежат на оценяване общо 108 служители. Това най-често са новоназначени служители – 14, служители, ползващи отпуск за временна неработоспособност – 14, отпуск поради бременност и раждане – 6, неплатен отпуск – 2, назначени на срочен трудов договор за определен срок – 72.

Оценяването е извършено въз основа на два показателя – постигането на предварително определените цели (или изпълнението на преките задължения и поставените задачи) и показаните компетентности, необходими за изпълнението на длъжността, съобразно съответната рамка на компетентностите и длъжностната характеристика.

Разпределение на получените през 2020 г. окончателни оценки (фиг. 1)

При спазване на разпоредбите на НУРОИСДА в ранг са повишени 36 служители, от които 4 за „изключително изпълнение“ на служебните задължения.

С Постановление № 240 от 31.08.2020 г. на Министерския съвет е прието изменение и допълнение на Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация, с което се предвижда увеличение с до 30% на заплатите на служителите. В обхвата на постановлението е включена и Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет.

Одобрени са разходи за персонал във връзка със специфични условия на работа и предотвратяване на разпространението и/или ограничаване на последиците от COVID-19. В изпълнение на ПМС заплатите на всички служители на ДАБ при МС са увеличени еднократно с 22%, считано от 01.08.2020 г.

От началото на годината са повишени и заплатите на 17 служители, които са майки, завърнали се на работа след отглеждане на дете, или завърнали се след продължителен отпуск, или оценени на по-късен етап и повишени в длъжност служители.

Създадена е добра практика и ежегодно се определят работни места за заемане от лица с намалена работоспособност и лица с трайни увреждания, при спазване на изискванията на КТ, ЗДСл и Закона за хора с увреждания.

Изготвена е оценка на риска от COVID-19 и се прилагат указанията на Министерство на здравеопазването. На служителите ежедневно се осигуряват предпазни средства и дезинфектанти по време на пандемия. Инструктират се периодично как да използват предоставените им предпазни средства и какви мерки да спазват по време на пандемия. Ежедневно се дезинфекцират работните и общите помещения и се измерва температурата на служителите. В най-критичните моменти, с цел предпазване от заразяване с COVID - 19 е създадена организация за извозване на служителите до и от работните места. Обобщените анализи на доклада от Службата по трудова медицина показват, че няма пряка връзка между регистрираните заболявания и условията на труд.

ДАБ при МС е предприела всички необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Деятелностите по обучение и развитие в организацията имат няколко цели - подготвяне на служителите да се справят по-добре с промени и непредвидени обстоятелства, подобряване изпълнението на служебните задължения и работата на екипите, повишаване на удовлетворението от работата и личната мотивация. Ежегодно се планират средства за обучение в различни области на дейност, спрямо нуждите за изпълнение на заеманата длъжност.

През изминалата година са организирани и проведени 31 обучения за професионално развитие. Участие са заявили 261 служители, от които 72,94% са успешно завършили. За изминалия период са проведени 5 вътрешни обучения на служителите от териториалните поделения за надграждане на знанията и уменията и развитие на компетенциите в областта на международната закрила.

През 2020 г. са утвърдени Вътрешни правила за въвеждане на новоназначените служители в ДАБ при МС, които имат за цел да осигурят първоначалното ориентиране в съответната структура, разбиране за ролята и отговорността на изпълняваната длъжност в общия работен процес, адаптиране на уменията и квалификацията към съвременните стандарти за работа в държавната администрация.

В процес на разработване е концепция за развитие на човешките ресурси, чрез която ефективно да се реализират целите на ДАБ при МС. Насочена е към създаване на устойчива система за развитие на човешките ресурси, която ще гарантира постигане на реални и трайни резултати в дейността на ДАБ при МС.

По отношение на управлението на човешките ресурси продължава стремежът и в бъдеще да се подобрява капацитетът на служителите и тяхната мотивация. Това се постига чрез ефективни допълнителни обучения и самообучения, с които служителите да развиват необходимите умения за работа в областта на човешките ресурси.

V. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

Във връзка с чл. 64 от Закона за администрацията, „Администрацията осъществява цялостно управление на качеството на дейността си за ефективно и ефикасно постигане на стратегическите и ежегодните си цели, включително чрез системи за управление на качеството“.

През 2019 г. ДАБ при МС сключи споразумение с Института по публична администрация за подкрепа при внедряване на модела САФ по проект „Въвеждане на Общата рамка за оценка (CAF) в българската администрация“, който се осъществи с безвъзмездната финансова подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Целта на проекта е въвеждане на културата на „съвършенство“ и принципите на цялостно управление на качеството в публичния сектор, посредством изграждане и развитие на капацитета на държавните служители, чрез внедряване на Общата рамка за оценка (CAF) в българската администрация. Наред с това, проектът цели и повишаване на информираността относно ползите по европейския модел, както и прилагане на Националните правила за външна обратна връзка.

В рамките на изпълнявания от Институт по публична администрация проект „Въвеждане на общата рамка за оценка (CAF) в българската администрация“ беше

извършена външна оценка на ДАБ при МС относно прилагането на модел САФ въз основа на Националните правила за външна обратна връзка, която оцени усилията на агенцията за правилно и качествено прилагане на модела. През 2021 г. ДАБ при МС ще бъде удостоена с етикет „Ефективен САФ потребител“ на специална тържествена конференция.

Етикетът, който ще се връчи на ДАБ при МС е доказателство, че са изпълнени изискванията за правилно провеждане на самооценката по модела САФ, за съставяне на Плана с мерки за подобрене и са удовлетворени нивата по прилагането на 8^{-те} принципа за съвършенство – Ориентираност към резултати, Фокус върху гражданите/потребителите, Лидерство и постоянство на целите, Управление чрез процеси и факти, Подход, основан на възможности за развитие и участие на хората, Непрекъснато обучение, иновации и усъвършенстване, Развитие на партньорства, Социална отговорност.

С получаването на това отличие ДАБ при МС продължава започнатия от нея път на усъвършенстване, за постигане на по-добро управление и качествена организация на работа във всички ключови аспекти, за оценка на положените усилия от ръководството и служителите за въвеждането на модела САФ и поетото предизвикателство – прилагането на един иновативен европейски инструмент. Основата на управленската философия на ДАБ при МС се гради на фундаменталните принципи - стратегия, партньорства, процеси и непрекъснато подобрене.

ПЕТЯ ПЪРВАНОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДАБ ПРИ МС